

Душан Миловановић

Свет тачке

Из серије *Тачка*
2015 - 2017, 35 x 50 см, туш и гваш на папиру

From the cycle *Point*
2015-2017, 35 x 50 cm, ink and gouache on paper

Душан Миловановић

Свет тачке

Dušan Milovanović

The World of Point

Продајна галерија „Београд”

август-септембар 2017.

Београд

Нешто такво као што је тачка, у ствари, не постоји. Она је само место у простору, без величине и било каквих својстава. Али, шта је простор? Да ли је могуће да постоји простор без могућности постојања и постојања тачке? Није ли тачка, заправо, нешто на чему се оснива тај простор и све могуће у њему, нешто као апсолутна могућност у којој се крије клица свега? Није ли простор, са свиме другим с њим и у њему, то јест, на свој начин, изаткан из или од тачке?

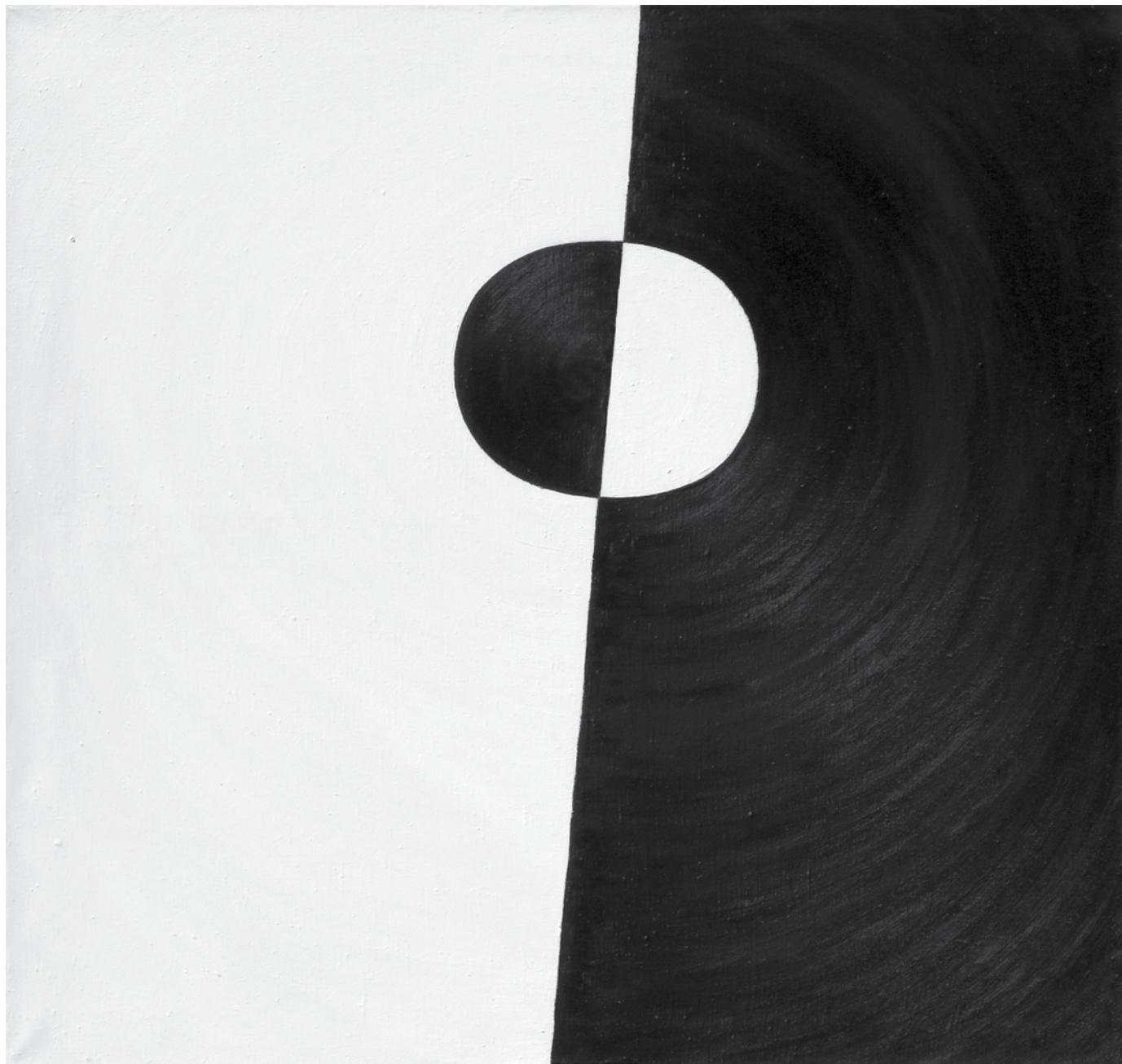
Тачка се евентуално може показати, односно на њу се може указати, али се она не може учинити видљивом, не може насликати. Да би се ишта учинило видљивим, да би се ишта насликало, међутим, с друге стране, тачка из које се креће, из које се све изводи је неизбежна. У том смислу, она је почетак, извориште свега. Она у себи, на неки начин, садржи све.

У мом виђењу, у мом раду бар, тачка није ни геометријски елемент ни било која друга форма изабрана да буде основа једног сликарства, на пример, него нешто суштинско, без чега ништа није могуће. Она није крај линије нити пресек двеју линија, како се понекад хоће дефинисати, односно јесте и то, али не само то, него нешто много више и свеобухватније. Јер, ни линије ни пресека линија, као ни ма чега другога, нема без могућности, без претпоставке постојања тачке. Уосталом, сама линија зна да се дефинише као низ тачака, нешто што не постоји само собом, нешто што поимамо помоћу нечег другог и кроз то. У стварности је видимо као границу између ствари. То је, дакле, нешто чега, као ни тачке, као ни било чега другог, нема мимо тих ствари чији је део, крај једне и почетак друге ствари.

Кад се све сабере и одузме, може се, ако не и мора, рећи да све постоји истовремено и одједном, како тачка, тако простор и све с њим и у њему, са својим граничним линијама. Јер, немогуће је замислiti тачку без простора у којем би морала да буде, да се налази, као што је немогуће замислiti простор, и било шта с њим и у њему још, без тачке на којој се све то оснива, од које почиње и од које је сачињено. Ништа се не може видети одвојено једно од другог, ништа мимо целине. Могуће је, управо, на трен обратити нешто више пажње на један део, али да се потом не види да постојање тог дела није могуће без постојања других делова, без и мимо целине, то је немогуће.

Од онда откад сам, после једног младалачки необузданог и експанзивног сликарства, у свом раду почeo ствари да сводим на по форму две, а потом неминовно схватио да ми је, уместо тога, за све потребна и довољна тек једна тачка, ове слике су једно од могућих, мојих виђења таквог стања ствари, те ситуације и тог односа међу стварима, у целини; показатељ мојих размишљања у вези с тим. Гледајући их, може се, чини ми се, видети да се, бавећи се тачком, у ствари, нужно бавим и свиме другим уз њу и да заправо и не сликам тачку - што, како рекох, није ни могуће уистину - него све заједно и истовремено, само можда, ето, полазећи од тачке, као од нечега од чега се мора поћи...

Могло би се рећи, заправо, да су ови радови производ ситуације у којој човек након несвесног или полусвесног рада по инстинкту застане и почне да се пита: шта је све ово и како и зашто? Шта ја то у ствари радим, шта сликам, шта је слика уопште, на чему је заснована и шта се уопште може сликати, шта је свет, све ово што видимо, што нам се чини да видимо, што јесте и какво је и због чега све то? А питања не дају човеку да ради тек тако лако. Она нису за човека акције, колико за човека контемплације. И зато оно што после њиховом бићу, о суштини и оном што стоји у основи, иза свега, без тога, без питања, без застајања пред стварима и без загледања у њих, без загледавања у тачку из које све може да изађе, као што на њу све може и да се сведе?

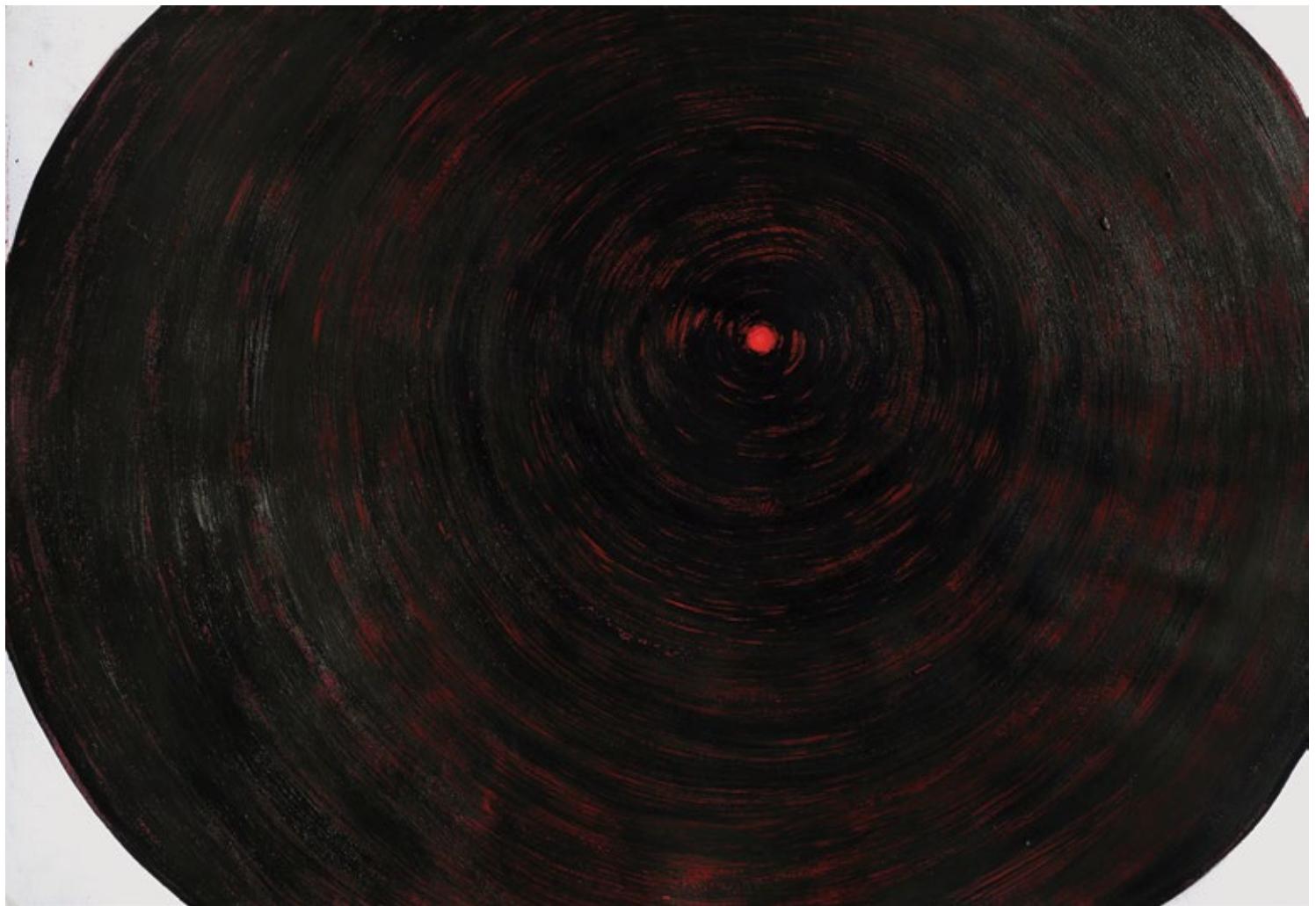
Отварање ћачке (профил 1)
2013/14, 90 x 95 cm, уље на платну | The Point Opening (profile 1)
2013/14, 90 x 95 cm, oil on canvas

БИОГРАФИЈА

Душан Миловановић је рођен 29. јануара 1961. године у Леовићу, у Азбуковици (општина Љубовија). Завршио је гимназију у Шапцу 1980, студије 1986. и постдипломске студије сликарства на Факултету ликовних уметности у Београду 1989. године. Члан је УЛУС-а. Излаже од 1979. на већем броју самосталних и групних изложби у земљи, бившој Југославији и иностранству: у Швајцарској, Белгији, Француској, Шпанији, Бугарској, Мађарској. Нека дела су му откупили Републичка заједница за културу Србије, Телевизија Нови Сад, Секретаријат за културу града Београда за Музеј града. Живи и ради у Београду.

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ:

- 2010. Атеље «Отклон», Београд
- 2005. Библиотека шабачка, Шабац
- 2003. Галерија Задужбине Илије М. Коларца, Београд
- 1996. Галерија Дома омладине Београда, Београд
- 1994. Галерија УЛУС-а, Београд
- 1994. Галерија ДК “Студентски град”, Београд
- 1991. Галерија “Мост”, Београд
- 1989. Галерија Дома омладине Београда, Београд
- 1987. Галерија Коларчевог народног универзитета, Београд

Из серије *Тачка*
2015 - 2017, 35 x 50 cm, туш и гваш на папиру

From the cycle *Point*
2015-2017, 35 x 50 cm, ink and gouache on paper

Из серије *Тачка*
2015 - 2017, 35 x 50 cm, туш и гваш на папиру

From the cycle *Point*
2015-2017, 35 x 50 cm, ink and gouache on paper

Из серије *Тачка*
2015 - 2017, 35 x 50 cm, туш и гваш на папиру | From the cycle *Point*
2015-2017, 35 x 50 cm, ink and gouache on paper

Из серије *Точка*
2015 - 2017, 35 x 50 cm, туш и гваш на папиру

From the cycle *Point*
2015-2017, 35 x 50 cm, ink and gouache on paper

BIOGRAPHY

Dušan Milovanović was born on January 29th, 1961 in Leovic, in Azbukovica (Municipality of Ljubovija). He finished high school in Sabac in 1980, graduated in 1986 and finished postgraduate studies of painting on Faculty of Fine Arts in Belgrade in 1989. He is the member of Fine Artists Association of Serbia ("ULUS"). He has been exhibiting since 1979 at numerous individual and group exhibitions in Serbia, ex-Yugoslavia and abroad: Switzerland, Belgium, France, Spain, Bulgaria, Hungary. Some of his works have been bought by Republic Community for Culture of Serbia, Novi Sad Television, Secretariat for Culture of the City of Belgrade for the City Museum. He lives and works in Belgrade.

Individual exhibitions:

- 2010 "Otklon" Studio, Belgrade
- 2005 Sabac Library, Sabac
- 2003 Ilija M. Kolarac Endowment Gallery, Belgrade
- 1996 Home of Youth Gallery of Belgrade, Belgrade
- 1994 ULUS Gallery, Belgrade
- 1994 Student's City Cultural Centre Gallery, Belgrade
- 1991 "The Bridge" Gallery, Belgrade
- 1989 Home of Youth Galleryof Belgrade, Belgrade
- 1987 Kolarac People University Gallery, Belgrade

There isn't such a thing like a point actually. It is just a place in a space, with no size or any other characteristic. But what is a space? Is it possible that there is a space without the possibility of a point existence? Isn't a point, actually, something that the space is based on, and everything else in it, something like an absolute power which hides the seed of everything else?

A point can possibly be shown, i.e. it can be pointed at, but it cannot be made visible, it cannot be painted. However, if one wants to make something visible, if one wants to paint something, the point where everything starts, where everything is created, is inevitable. This is when it is a beginning, a source of everything. It, in a way, contains everything in itself.

In my point of view, at least in my work, a point is not a geometric element nor any other form chosen to be a base of a work of art for example, but something essential, and nothing is possible without it. It is not an end of a line nor the intersection of two lines, as it can be defined, i.e. it is that as well, but not only that, it is something much more and comprehensive. Because there is no line nor the intersection of two lines, nor anything else, without the possibility, without assumption of a point existence. Anyway, the line itself is often defined as a sequence of points, something that does not exist by itself, something we understand using and through something else. In reality, we see it as a border between things. So, it is something which, like a point itself and everything else, does not exist without the things it belongs to, the end of one and the beginning of another thing.

When we put it all together, we can, but we do not have to, say that everything exists at the same time and momentarily, the point, the space and everything with it and in it, together with their border lines. Namely, it is impossible to imagine a point without a space in which it should be and should exist, just like it is impossible to imagine a space, or anything with it and in it without a point which is the foundation of everything, which is the beginning and the essence. Nothing can be seen separately, without totality. It is possible, actually, to pay more attention to only one part for one moment, without noticing that the existence of that single part is not possible without other parts, without and apart from the totality, that is not possible.

After a youthful unrestrained and expansive paintings, I started to bring down my work to a single form or two, and then I inevitably realised that all I needed and that was enough was only one point. These paintings are one of my possible understanding of the order of things, of that situation and that relation between things, in whole; it is the picture of my thoughts about that. As we look at the pictures, I believe we can see that, while I was dealing with a point, I was inevitably dealing with everything else with it and that actually I was not painting only the point-which was not really possible, as I already said - but I painted it all together at the same time, only I started with the point, since I had to start with something...

We could say that, actually, these works are the product of a situation in which a man after the unconscious and half-unconscious work stops by instinct and starts to wonder: what is all this and how and why? What am I actually doing, what am I painting, what is a painting anyway, what is it based on and what can one paint at all, what is the world, all the things we can see, all the things we think we can see, the things that are and what is all that for? And questions do not let a man work that easily. They are not so much for the man of action, as much as they are for the man of contemplation. And this is why the work a man does after them is not that dynamic and exciting as it could be, but- is it possible to really understand anything, to really learn anything, to anticipate and feel about things, about their beings, the essence and what stands in their foundation, behind everything, without that, without questions, without pausing in front of the things and without looking at them, without looking at the point which can generate everything, the way everything can be brought down to it?

Свейш юачке 2 | The World of Point
2016, 90 x 95 cm, уље на платну | 2016, 90 x 95 cm, oil on canvas

ИЗЛОЖБА РЕАЛИЗОВАНА СРЕДСТВИМА
СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА КУЛТУРУ
ГРАДА БЕОГРАДА

EXHIBITION SUPPORTED BY
SECRETARIAT FOR CULTURE OF
THE CITY OF BELGRADE

ИЗДАВАЧ
ПРОДАЈНА ГАЛЕРИЈА «БЕОГРАД»
Косанчићев венац 19, Београд, Србија
Тел/факс 011 30 33 923
Тел 011 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Главни и одговорни уредник
Михаило М. Петковић, директор

Кустос
Јелена Кривокапић

Уредник издања
Драгица Вуковић

Уметнички савет
Бранко Раковић
Александар Лека Младеновић
Горан Десанчић

Текст у каталогу
Душан Миловановић

Превод
Ивана Држайћ

Дизајн
Жолт Ковач

Фотографија
Филип Јоксимовић

Штампа
Грид студио доо, Београд

Тираж
150

PUBLISHER
GALLERY «BEOGRAD»
Kosančićev venac 19, Belgrade, Serbia
+ 381 11 30 33 923
+ 381 11 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Editor-in-chief
Mihailo M. Petković, director

Curator
Jelena Krivokapić

Catalogue Editor
Dragica Vuković

Art Council
Branko Raković
Aleksandar Leka Mladenović
Goran Desančić

Text in Catalogue
Dušan Milovanović

Translation
Ivana Držaić

Design
Žolt Kovač

Photography
Filip Joksimović

Printed by
Grid studio, Belgrade

Print run
150

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

75.071.1:929 Миловановић Д.(083.824)
75(497.11)"19/20"(083.824)

МИЛОВАНОВИЋ, Душан, 1961-
Душан Миловановић = Dušan Milovanović : свет тачке = the world of point : Продајна
гalerija "Београд", август 2017. / [текст у каталогу Душан Миловановић = text
in catalogue Dušan Milovanović ; превод Ивана Држайћ = translation Ivana Držaić ;
фотографија Филип Јоксимовић = photography Filip Joksimović]. - Београд : Продајна
галерија "Београд" = Belgrade : Gallery "Beograd", 2017 (Београд : Грид студио). - [12]
стр. : репродукције ; 22 x 22 см

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 150. - Биографија: стр. [4].

ISBN 978-86-6141-113-7

а) Миловановић, Душан (1961-) - Слике - Изложбени каталоги
COBISS.SR-ID 241555724

Насловна страна / Front cover

Тачка - уметник показује

30 x 45 см, фотографија

The Point - The Artist Shows

30 x 45 cm, photography

Последња страна / Back cover

Из серије Тачка

2015 - 2017, 35 x 50 cm, туш и гваши
на папиру

From the cycle Point

2015-2017, 35 x 50 cm, ink and
gouache on paper

Пријатељ галерије

Винојуг 2010.

Из серије *Тачка*
2015 - 2017, 35 x 50 cm, туш и гваш на папиру

From the cycle *Point*
2015-2017, 35 x 50 cm, ink and gouache on paper

www.galerijabeograd.org